

עוֹזֵי וְזִמְרֵת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ד

פרשת תצוה - תשפ"ד - גיליון 87

מדור הגימטריות

* ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית
זך כתית למאור להעלות נר תמיד: (כ"ז כ')

וכתב האור החיים הקדוש, ואולי שירמוז באומרו תצוה על
דרך אומרם ז"ל (זהר ח"א פ"ג) כי כל תלמיד חכם יש לו
ניצוץ מנשמת משה.

והנה המילים בפסוק: ואתה תצוה את בני ישראל
ויקחו אליך שמן, עולה בגימטריא 2498.

וכן המילים: וזהו מכאן לכל תלמיד חכם יש ניצוץ
מנשמת משה, עולה בגימטריא 2498.

* ועשית חשן משפט מעשה חשב כמעשה אפד
תעשנו זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר
תעשה אותו: (כ"ח ט"ו)

וכתב הכלי יקר, ואם אמר יאמר הדיין כך היה נראה בעיני
מי יוכל להכחישו בלתי ה' לבדו הבוחן לבות בני האדם ע"כ
היה החשן נתון על לב אהרן כי הדיין מסורים אל הלב ועל
כן היה מעשה חשב לכפר על מחשבת הדיין, ולפי שנאמר
מעשה חשב כמעשה אפוד. תלה ענין החשב באפוד לומר
לך שקלקול הדיין שקול כנגד ע"כ כמ"ש רז"ל (סנהדרין ז):
כל המעמיד דיין שאינו הגון כאלו נטע אשירה כו' דהיינו
ע"ז, על כן אמר שחשן המשפט המכפר על הדיין יהי
כמעשה אפוד המכפר על ע"ז.

והנה המילים בפסוק: חשן משפט מעשה חשב
כמעשה אפד, עולה בגימטריא 2032.

וכן המילים: וזהו - המעמיד דיין שאינו הגון - כאילו
נוטע אשרה שהיא עבודה זרה, עולה בגימטריא
2032, [כולל התיבות]

* ואת אהרן ואת בניו תקריב אל פתח אהל מועד
ורחצת אתם במים: (כ"ט ד')

ובתרגום יונתן בן עוזיאל כתב, ואת אהרן ואת בניו תקריב
לפתח אהל מועד ותטבול אותם בארבעים סאה של מים
חיים.

והנה המילים בפסוק: ורחצת אתם במים, עולה
בגימטריא 1237.

וכן המילים: ארבעים סאה מים - שיעור מקוה, עולה
בגימטריא 1237, [כולל האותיות]

פרפראות וחידושים

* ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית
למאור להעלות נר תמיד: (כ"ז כ')

וכתב בעל הטורים, תצוה בגימטריא - נשים צוה - רמז להדלקת הנר
לנשים חובה בשבת.

ונראה לרמז כן במילים תצוה את בני ישראל, זהו ראשי תיבות.

רמז ציווי וחובה - אשר נשות ישראל תדלקנה הנרות שבת - יהיה
אורם תמיד לשלום בית.

* ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית
למאור להעלות נר תמיד: (כ"ז כ')

והביא הכלי יקר, ואתה תצוה. לא הזכיר משה בזה הסדר, ועוד דזו
הפרשה מדברת בטכסיסי כהונה וממשה היתה הכהונה הגדולה
לצאת, אלא על ידי שסירב לילך בשליחות המקום [שאמר ויאמר בן
אדני שלחנא ביד-תשלח] נטלה ממנו ונתנה לאהרן (זבחים קב א).
לכן לא נזכר שמו של משה בפרשה זו מפני עגמת נפשו (עין שמו"ר
לז ד).

ונראה לרמז כן במילים תצוה את בני ישראל, זהו ראשי תיבות.

ציווהו יי' לך תגאל את ישראל - ויען איני ראוי - שלח נא יי' ביד
תשלח.

* ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת: (כ"ח ל"א)

וכתב הכלי יקר, ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת. לפי שהמעיל
מכפר על לשון הרע.

ונראה לרמז כן במילים מעיל האפוד, זהו ראשי תיבות.

והמעיל מכפר על אשר פיו ידבר - דהוא לשון הרע.

* והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו סביב מעשה ארג כפי
תקרא יהיה לו לא יקרע: (כ"ח ל"ב)

ואומר רבנו בחיי, ויש בזה רמז אזהרה לאדם שראוי לו שיהיה דבורו
שוה למה שבתוכו, שיהיה תוכו כבדו, ושפתו לפיו סביב לעצור במילין.

ונראה לרמז כן במילים פי ראשו בתוכו, זהו ראשי תיבות.

ראוי וצריך ושפת אדם בדיבורו - יהיו פיו ולבו שווים - תוכו כבדו.

סיפור שבועי

מי גנב את כלי הכסף?

הרה"ק רבי אברהם שטיינר ז"ע מקרעסטיר, נולד בשנת תרמ"ג לאביו הרה"ק רבי ישעיהו ז"ע מקרעסטיר, הנקרא ר' ישעיל"ע והוא היה בנו יחידו, לאחר פטירת אביו ביום ג' אייר תרפ"ה נתמנה לאדמו"ר על פי ציווי אביו שבירכו שילך בדרכי קדשו ויעשה כמפעליו וירחם על עניים ואביונים ולכל מי שצריך עזרה וישועה.

סיפר ר' מנשה רויזנער בכפר טונויג סמוך לטשענגער, היה דר חסיד אחד שהיה עוד מחסידי ר' ישעיל"ע, והיה מנהגו להזמין את האדמו"רים מקרעסטיר שיבואו לשם פעם בשנה, לשבות אצלם ואז היה נקרא השבת הזו שבת ויו"ט דקרעסטיר, שמכל הסביבה והמחוז באו לשם ליהנות מזיו כבוד השכינה והיה ממש מעין עוה"ב.

אירע פעם שבעה"ב אחד מהכפר זה, (טונויג) עבר דירה, והיה מחזיק משרתת ערלית בביתו שתעשה את כל עבודות הבית, והיתה עובדת אצלו הרבה שנים, ובשעת אריזת החפצים וטלטולם בעת שעברו לבית החדש, נאבד אצלם השק שהיה בו כל החפצי קודש של כסף, וחিপשו את השק ולא מצאוהו, ולא ידע לשית עצות בנפשו, ונפל החשד על המשרתת הערלית הנ"ל שרק היא ידעה מזה, והיא שעזרה לאריזת החפצים.

הלך בעה"ב למשטרה והתלונן שהוא חושד בה, הם חקרו את הערלית, אבל היא הכחישה הכל. נסע הבעה"ב לקרעסטיר לרבנו ר' אברהם ז"ע וסיפר לו מה שאירע אצלו ואמר שהיה ג"כ אצל המשטרה והם ג"כ לא יכולים לעשות שום דבר, כי אין עדים בדבר והיא כופרת הכל, ענה לו רבנו סע לביתך והשית יעזור לך שתמצא הכל. נסע לביתו, אבל אין קול ואין עונה ואין שום מבוא למצוא את הגניבה, ואחר זמן מה נסע עוד הפעם לרבי אברהם וסיפר לו שנית מהנ"ל ושוב אמר לו הרבי השית יעזור לך שתמצא את הכל, ואז הזמין הנ"ל את הרבי שיבוא אצלם בשב"ק כמנהגו מקדם. וענה לו הרבי שבבוא הזמן יבוא אצלם, והזמן הלך ועבר, והגניבה עוד לא נמצאה.

והנה הגיע היום ובאה הבשורה שיבוא הרב לשבות אצלם והתחילו לעשות הכנות לקבל את פני הרבי ובני העיר מקטן ועד גדול הלכו בתופים ובמחולות לקבל את פני הרבי בתחנת הרכבת, וגם עשו צריף גדול בחצרו של הבעה"ב הנ"ל, שיהיה מקום לקבל את פני האורחים, והכינו הכל בהרחבה אש"ל לכאן"א כדי המלכות, כמנהג אצל אדמו"ר קרעסטיר.

והמשרתת הנ"ל ג"כ היתה אז אצלם, ועזרה להכין כל זה, והמשרתת ראתה את כל הכבוד שעשו לרבי ושאלה מי הוא הצדיק הזה? ואמרו לה שזה הוא הרבי הבעל מופת הגדול מקרעסטיר.

וכאשר ראתה את הרבי בעצמו כשהגיע לאכסניה, אחזתה חיל ורעדה, והלכה תיכף להבעה"ב וגילתה לו שמיד תביא לו את השק המלא כלי כסף אשר היא גנבה, ומבקשת ממנו שימחול לה ע"ז, ומבטיחה לו שלא חסרה כלום מהשק, והיא גם מבקשת ממנו שלא יגיד למשטרה שהגניבה נמצאה.

והוסיפה לומר שיבקש ג"כ מהרבי שאל יעשה לה שום דבר מחמת שגנבה אצלו. ושאל אותה הבעה"ב מה נפל בדעתך עכשיו ליתן לי בחזרה את הגניבה? והלא כבר עבר זמן רב מאז הגניבה? וענתה לו תאמין לי כשראיתי את הצדיק הבעל מופת הזה, נפל עלי פחד ומורא וחיל ורעדה אחז את כל גופי, וחשבתי שבודאי שהרבי הזה יודע שאצלי נמצאת הגניבה, והוא יקלל אותי ויענישני, ולכן חשבתי שמוטב שאני בעצמי אגלה את זה ואחזיר לך הגניבה, ומבקשת אני שוב מחילה וסליחה ממך ותבקש מהרבי ג"כ עלי ושלא יעשה לי שום דבר רע ע"ז.

בעוונותינו הרבים רבי אברהם הוא לא האריך ימים על ממלכתו, רק שנתיים, ופתאום חלה גם הוא במחלה קשה מאד, באותה מחלה אשר נפטר בה אביו הרה"ק ר' ישעיל"ע ז"ע, ולא סבל אלא ימים מועטים יסורין קשים ומרים כלענה שאי אפשר לתארם, עד שיצתה נשמתו בקדושה ובטהרה ביום ח"י אדר א' שנת תרפ"ז, והוא היה אז רק בד"ם ימיו ל"ע, וקברו נכרה ליד קברו של אביו ז"ע בקרעסטיר. ת.נ.צ.ב.ה.

[דברי חיים]

פינת ההלכה

אמירה לנכרי [י"ז]

דעת רבי שמעון [שבת צג:] שהעושה בשבת מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה, וכן דעת רוב הראשונים, וע"כ כיון דאינו אלא איסור שבות, אם אומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה הוי שבות דשבות דמותר במקום מצוה או צורך, ויעויין מה שנכתוב בזה עוד לקמן.

הנה הר"ן בשבת פרק חבית דף קמ"ה מקשה, דמבואר בגמ' בכתובות ס. כפי שהביא הרי"ף, תניא נחום איש גליא אומר צנור שעלו בו קשקשין ממעך ברגלו בצנעא בשבת ואינו חושש מאי טעמא מתקן כלאחר יד הוא ובמקום פסידא לא גזרו ביה רבנן, ומקשה הר"ן ב' קושיות וז"ל וא"ת א"כ למה אסרו לכבות דליקה בשבת והא מלאכה שאינה צריכה לגופה היא שלא לפחמים הוא צריך אלא להצלת ביתו ולא מיתסר אלא מדרבנן דודאי כבוי דליקה מיתסר אפילו לר"ש דאמר מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה, וביאור קושייתו הראשונה של הר"ן הוא, כפי שמותר למעך ברגלו קשקשין שעלו על הצינור, שע"י שממעך ברגלו חשיב כלאחר יד והוי איסור דרבנן, ובמקום פסידא לא גזרו איסור דרבנן, א"כ כיבוי דליקה בביתו שהוא איסור דרבנן שהרי הוי מלאכה שאינה צריכה לגופה, מדוע אסור לישראל עצמו לכבות והרי במקום פסידא לא גזרו איסור דרבנן, ועוד מוסיף הר"ן להקשות וז"ל ואפי' על ידי נכרי נמי דתנן בפ' כל כתבי (דף קכא א) נכרי שבא לכבות אין אומרים לו כבה ומוקמין לה כר"ש, וביאור קושייתו השניה של הר"ן היא, מדוע לגבי כיבוי אסור אפי' אמירה לנכרי שהוא איסור דרבנן, והרי הוי שבות דשבות, אמירה לנכרי הוא שבות וכיבוי הוא שבות דהוי מלאכה שאינה צריכה לגופה, ואם במקום פסידא לא אסרו אפי' שבות אחת מדוע בכיבוי אסור אפי' שבות דשבות. בשבוע הבא נביא את תרוץ הר"ן.

[מאי שבת]

העלון מוקדש



לעילוי נשמת

**נורית בת
מרים ע"ה**

* לברכה והצלחה:	* יוסף בן חנה	* יוסף מאיר בן גאולה ויקי	* גאולה גילה בת מזל
* נורית בת רומיה	* שרה בת אילה	* משה בן שרה וב"ב	* יוסף חיים בן דבורה
* אילה בת שרה	* יהודית בת שרה	* נעמה בת שושנה	* שלמה בן נורית
* פינחס אליהו בן דינה		* חדווה בת ברכה	* אביאל אברהם בן מזל
לזיווג הגון:	* רפאל בן שרה	* נתנאל בן מרים	